

การประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Evaluation of Master of Science Program in Recreation of Kasetsart University

กัลพฤกษ์ พลศรี* และสุวิมล ตั้งสัจพจน์*

* คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Kanlapruk Polsorn* and Suvimol Tangsajjapoj*

* Faculty of Education, Kasetsart University

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ ฉบับปรับปรุงปีพ.ศ. 2559 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประชากร คือ นิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตร วท.ม. (นันทนาการ) 4 คน บัณฑิต วท.ม. (นันทนาการ) 30 คน และผู้ใช้งานบัณฑิต 30 คน รวมทั้งหมด 64 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น (Self-Administered Questionnaire) จำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 1) แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษา (ค่า IOC = 0.80 -1.00 reliability = 0.87) 2) แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาวชิยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ (IOC = 0.60-1.00 reliability = 0.94) และ 3) แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ (IOC = 0.80-1.00 reliability = 0.81) รวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) ได้ข้อมูลกลับคืนมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 55 คน (นิสิต 4 คน บัณฑิต 26 คน และ ผู้ใช้บัณฑิต 25 คน) คิดเป็นร้อยละ 85.93 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตที่กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.65$) และมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.84$) 2) ผู้ที่สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) และ 3) ผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.62$)

คำสำคัญ: การประเมินผล หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

Abstract

The purpose of this study was to evaluate the Master of Science Program in Recreation revised version 2016 at the Faculty of Education, Kasetsart University. Sixty-four populations were 4 current students in the Master of Science Program in Recreation; 30 graduated students in M. S. (Recreation) and 30 graduate users. The research instruments were 3 self-administered questionnaires, including: 1) the evaluation of KU-

M.S. (Recreation) program for current students (IOC = 0.80 - 1.00 Reliability = 0.87), 2) the evaluation of KU-M.S. (Recreation) program for graduated students (IOC = 0.60 - 1.00 Reliability = 0.94), and (3) the evaluation of KU-M.S. (Recreation) program for graduate users of graduated students (IOC = 0.80 - 1.00 Reliability = 0.81). Questionnaires were sent by mail and e-mail. Receiving the returned questionnaires were 85.93 % (n = 55). Data were analyzed by using Frequency, Percentage and Mean.

Findings were found that: 1) in terms of administration learning and teaching in the Master of Science Program in Recreation, the current students were strongly satisfied ($\bar{X} = 3.65$), as well as strongly satisfied ($\bar{X} = 3.84$) to the content structure of M.S. (Recreation) program, 2) the opinion of graduated students to the Master of Science Program in Recreation was satisfied ($\bar{X} = 3.47$), and 3) the opinion of the graduate users were strongly satisfied ($\bar{X} = 3.62$) the product of M.S. (Recreation) program.

Keywords: Evaluation, Master of Science Program in Recreation

บทนำ

การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการวิเคราะห์สิ่งที่ได้รับมาอธิบาย และตัดสินใจเกี่ยวกับความคุ้มค่าและข้อดีของเป้าประสงค์ของโปรแกรมการออกแบบ และการนำไปใช้ (Stufflebeam, 1982) การประเมินโปรแกรม (Galluzzo & Craig, 1990) จึงมีเป้าประสงค์หลัก 4 ประการ คือ

1. สามารถอธิบายได้ (Accountability) ในสิ่งที่ได้ทำไป
2. รวบรวมและใช้ข้อมูลมาทบทวนโปรแกรม เพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับปรุงโปรแกรม (Improvement)

3. ทำความเข้าใจ (Understanding) กับประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับ

4. เพิ่มองค์ความรู้ (Knowledge) ให้แก่ผู้เรียน กล่าวอีกนัยหนึ่ง การประเมินโปรแกรม (Lund & Tannehill, 2015) เป็นการใช่วิธีการที่เป็นระบบมาตอบคำถามสิ่งที่ได้ปฏิบัติในโปรแกรม และผลที่ได้รับ (Results) จุดมุ่งหมายในการประเมินโปรแกรมเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับ:

1. สิ่งที่ตั้งใจทำในโปรแกรมคืออะไร
2. ตัดสินความพึงพอใจของผู้เรียน
3. ปรับปรุงคุณภาพของโปรแกรม

ทั้งนี้ Lund & Tannehill (2015) เสนอแนะให้ประเมินโปรแกรมที่ละขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

1. จำแนกจุดมุ่งหมายของการประเมินผล (Evaluation Assessment)
2. จำแนกและการเข้าร่วมโปรแกรมของผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders)
3. อธิบายการดำเนินการของโปรแกรม (Execution Program)
4. เน้นถึงการออกแบบการประเมินผล (Evaluation Design)
5. รวบรวมหลักฐานที่เชื่อถือได้ (Credible Evidence)
6. ตัดสินและเขียนข้อสรุป (Conclusion)

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา เป็นกระบวนการประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรแล้ว และต้องปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ทุกหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี (Office of the

Higher Education Commission, 2015) อีกทั้งการประเมินหลักสูตรเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร (Ennis, 2004) ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องมีการประเมินหลักสูตร วท.ม. (นันทนาการ) เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันที่มุ่งเน้นทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Mitchell & Walton - Fissette, 2016) ซึ่งประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ ทักษะการใช้ข้อมูลสื่อสารและเทคโนโลยี ตลอดจนทักษะการเรียนรู้และการใช้นวัตกรรม 4C ได้แก่ การคิดอย่างวิเคราะห์ (Critical thinking) การสื่อสาร (Communication) การผสมผสาน (Collaboration) และการสร้างสรรค์ (Creativity)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ ฉบับปรับปรุงปีพ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในมุมมองของนิสิต บัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษา และผู้ใชบัณฑิต

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 4 คน บัณฑิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 30 คน และผู้ใช้งานบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 30 คน รวมทั้งหมด 64 คน จากข้อมูลทางหลักสูตรได้ดำเนินการจัดทำเนียบบัณฑิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิตโดยมีที่มาจากฐานข้อมูลของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นิสิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 4 คน บัณฑิตของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 26 คน และผู้ใช้งานบัณฑิตของหลักสูตร

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 25 คน รวม 55 คน ผู้วิจัยได้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่

1. แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษา
2. แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ
3. แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

การหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากวิทยานิพนธ์งานวิจัย บทความ วารสารและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความ ต้องการและการบริหารจัดการหลักสูตร
2. รวบรวมข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามักกำหนดขอบเขตและโครงสร้างของแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางนันทนาการตรวจสอบจำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแล้วมาหาค่าดัชนีของความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) โดยใช้สูตรของ American Psychological Association, APA (1974 as cited in Kejrpidaburisot, 2004) โดยกำหนดให้คะแนนในแต่ละข้อดังนี้

+1 = เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องตรงกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1 = เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย

แบบสอบถามฉบับที่ 1- 3 มีค่าพิสัยของ IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00, 0.60-1.00 และ 0.80 – 1.00 ตามลำดับ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานันทนาการ จำนวน 10 คน แล้วนำผลที่ได้มาคำนวณวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการใช้สูตรวัดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

4.1 แบบประเมิน หลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษามีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.87

4.2 แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

4.3 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81

5. นำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงแบบสอบถามขั้นสุดท้ายแล้วจึงนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้โดยกำหนดความหมายของการประเมินค่าตามเกณฑ์ของ Best (1977) โดยมีช่วงคะแนนดังนี้

น้อยกว่า 1.50 คะแนน ความหมาย น้อยที่สุด
1.51 - 2.50 คะแนน ความหมาย น้อย
2.51 - 3.50 คะแนน ความหมาย มาก
มากกว่า 3.50 คะแนน ความหมาย มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงผู้บริหารในองค์กรและหน่วยงานที่ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาลงสู่ตรียาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรโดยวิธีการเก็บด้วยตนเอง ทางอีเมลและทางไปรษณีย์

3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นโดยหาค่าเฉลี่ย แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ และโดยการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็น นิสิตที่กำลังศึกษา ในหลักสูตร วท.ม. (นันทนาการ) จำนวน 4 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาวิทยาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 26 คน และผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาลงสู่ตรียาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 25 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 55 คน ในการรายงานผลการวิจัยผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (นันทนาการ) สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตร วท.ม. (นันทนาการ)

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50 มีอายุ 23 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมา คือ อายุ 24 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เป็นนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานันทนาการ รุ่นที่ 10 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และนิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชานันทนาการ รุ่นที่ 11 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 เรียนจบ Course work จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และยังไม่จบ Course work จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 มีโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้วจำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 75 และยังไม่โครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25 สามารถสอบผ่าน Oral Comprehensives Examination จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75 และยังไม่สอบ Oral Comprehensives Examination จำนวน 1 คน คิดเป็น

ร้อยละ 25 คาดว่าจะสอบ Defense Thesis ในภาคฤดูร้อน ปีที่ 2 ของการศึกษาในหลักสูตร

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยมีความเห็นว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมในประเด็นดังนี้ หลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตรที่ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โครงสร้างหลักสูตรเป็นแผน ก แบบ ก (2) เรียนรายวิชา และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต และเห็นด้วยกับโครงสร้างหลักสูตร ควรให้ผู้เรียนที่สำเร็จปริญญาตรี มีโอกาสได้เลือกเรียน ระหว่างปริญญาโทกับปริญญาโทต่อยอดปริญญาเอก และไม่ควรบังคับให้พานิสิตไปศึกษาต่างประเทศ จำนวนอาจารย์ในหลักสูตรมีความเพียงพอ และความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ข้อ	ความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	มีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจ	3.75	มากที่สุด
2	ใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย	4.00	มากที่สุด
3	ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาในแต่ละวิชา	3.25	มากที่สุด
4	ผู้สอนสามารถชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละวิชาอย่างครบถ้วน	3.75	มากที่สุด
5	ผู้เรียนสามารถรู้และเข้าใจถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละวิชาอย่างถูกต้อง	4.00	มากที่สุด
6	การเรียนการสอนเป็นไปตามลำดับขั้นที่กำหนดไว้	3.75	มากที่สุด
7	ผู้เรียนเห็นโครงสร้างของเนื้อหาสาระที่ชัดเจน	3.75	มากที่สุด
8	ผู้สอนชี้แจงงานต่าง ๆ ที่จะต้องปฏิบัติได้อย่างชัดเจน	4.00	มากที่สุด
9	ผู้สอนได้ให้โอกาสผู้เรียนในการถาม - ตอบบ่อยครั้ง	3.50	มากที่สุด
10	มีการอภิปรายเกิดขึ้นบ่อยครั้งขณะที่มีการสอน	3.50	มากที่สุด
11	ผู้สอนให้ความเป็นกันเองกับผู้เรียน	3.75	มากที่สุด
12	ผู้สอนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน	3.25	มากที่สุด
13	ผู้เรียนทราบผลความก้าวหน้าในการเรียน	3.50	มากที่สุด
14	มีการทดสอบและแจ้งให้ทราบผลในระหว่างเรียน	3.75	มากที่สุด
15	ผู้สอนให้การเสริมแรงผู้เรียน	3.50	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อการเรียนการสอน ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
16	ผู้สอนมักเน้นถึงเนื้อหาสาระที่สำคัญ	3.75	มากที่สุด
17	มีการสรุปบทเรียนทุกครั้ง	3.50	มากที่สุด
18	มีการยกตัวอย่างประกอบ	3.75	มากที่สุด
19	มีเปรียบเทียบให้เห็นภาพพจน์ที่ชัดเจน	3.75	มากที่สุด
20	ผู้สอนมีการแนะนำและมอบหมายให้ค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนในชั้น	4.00	มากที่สุด
21	เกณฑ์การประเมินผลมีความชัดเจน	3.25	มากที่สุด
22	เกณฑ์การประเมินผลมีความเหมาะสม	3.50	มากที่สุด
	รวม	3.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษา ดังปรากฏความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมในระดับ ในตารางที่ 2 มากที่สุด ($\bar{X} = 3.65$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกข้อ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ข้อ	ความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	ความสอดคล้องของข้อปริญญากับวิชาที่เรียน	4.00	มากที่สุด
2	ความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร	3.50	มากที่สุด
3	ความเหมาะสมของแผนการเรียน (แผน ก แบบ ก 2)	4.00	มากที่สุด
4	ความเหมาะสมของระยะเวลาในการเรียน	4.00	มากที่สุด
5	ความหลากหลายของรายวิชาที่เปิดสอน	4.00	มากที่สุด
6	เกิดประโยชน์สูงสุดจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางนันทนาการ	3.50	มากที่สุด
7	เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการจัดสัมมนาวิชาการนันทนาการ	4.00	มากที่สุด
8	วิชาเอกเลือกสามารถครอบคลุมทุก ๆ ด้านของนันทนาการ	4.00	มากที่สุด
9	เนื้อหาของแต่ละวิชาทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.50	มากที่สุด
10	งานที่ได้รับมอบหมายช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนมากขึ้น	3.75	มากที่สุด
11	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาเอกเลือกได้อย่างอิสระ	3.50	มากที่สุด
12	เนื้อหาในวิชาเรียนนอกจากจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้แล้วยังช่วยพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอีกด้วย	4.00	มากที่สุด
13	ใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย	4.00	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ (ต่อ)

ข้อ	ความคิดเห็นของนิสิตที่กำลังศึกษาต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
14	ผู้สอนสามารถชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละวิชาอย่างครบถ้วน	3.75	มากที่สุด
15	มีการอภิปรายเกิดขึ้นบ่อยครั้งขณะที่มีการสอน	3.50	มากที่สุด
16	ผู้สอนมักเน้นถึงเนื้อหาสาระที่สำคัญ	3.75	มากที่สุด
17	มีการยกตัวอย่างประกอบ	4.00	มากที่สุด
18	ผู้สอนมีการแนะนำและมอบหมายให้ค้นคว้าจากแหล่งต่าง ๆ นอกเหนือจากการเรียนในชั้น	4.00	มากที่สุด
19	เกณฑ์การประเมินผลมีความเหมาะสม	4.00	มากที่สุด
20	สามารถนำวิชาที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.00	มากที่สุด
	รวม	3.84	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สำหรับนิสิตที่กำลังศึกษา มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุดทุกข้อ

นิสิตที่กำลังศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร และเห็นว่าทุกวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสม ผู้สอนมีความทุ่มเทกับการสอน ตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ และรูปแบบการสอน ควรมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมายให้นิสิตในแต่ละวิชาว่าเหมาะสมและเห็นด้วยกับงานในแต่ละรายวิชาในหลักสูตร มีความคิดเห็นว่าการประเมินผลที่เหมาะสม และได้รับประโยชน์จากหลักสูตร อาทิ สามารถนำไปปฏิบัติหรือนำไปประยุกต์ได้จริง นิสิตมีความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับนันทนาการมากขึ้น และทำให้นิสิตเป็นคนกล้าคิดมากขึ้น ตลอดจนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็น สถานที่ฝึกงานควรมีความหลากหลายและมองถึงการมีโอกาสดำรงตำแหน่งของนิสิต และหลักสูตรควรเร่งรัดให้นิสิตเริ่มทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1

ตอนที่ 2 แบบประเมินหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 และเพศหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 มีอายุในช่วงระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 และอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 มีผลการเรียนอยู่ในระดับคะแนน 3.76-4.00 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 42.31 ระดับคะแนน 3.51-3.75 จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 และระดับคะแนน 3.26-3.50 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 ประกอบอาชีพในหน่วยงานรัฐบาล จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 หน่วยงานเอกชนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 23.08 และหน่วยงานอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ลักษณะงานที่ทำได้มีโอกาสใช้ความรู้ทางนันทนาการไปประยุกต์ใช้ในการทำงานทั้งหมด และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาท ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทางด้านการให้บริการกิจกรรมนันทนาการจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 และ การใช้นันทนาการในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 ระดับความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการดังปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ลำดับที่	ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1	ด้านโครงสร้างหลักสูตร	3.41	มาก
2	ด้านการใช้หลักสูตร	3.21	มาก
3	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	3.54	มากที่สุด
4	ด้านสื่อการสอน	3.44	มาก
5	ด้านการประเมิน	3.65	มากที่สุด
6	ด้านผลสัมฤทธิ์	3.63	มากที่สุด
	รวม	3.47	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นต่อหลักสูตรการเรียนการสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) เมื่อพิจารณาารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดในการประเมิน ($\bar{X} = 3.65$) ด้านผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 3.63$) และด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากในด้านสื่อการสอน ($\bar{X} = 3.44$) ด้านโครงสร้างหลักสูตร ($\bar{X} = 3.41$) และด้านการใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 3.21$) ตามลำดับ

การประเมินโครงสร้างหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้ให้ความเห็นว่า มีความเหมาะสมในการจัดหลักสูตร เป็นแบบแผน ก แบบ ก(2) มีทั้งเข้าชั้นเรียน และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 41 หน่วยกิต และมีวิชาเอกบังคับไม่น้อยกว่า 29 หน่วยกิต รายวิชาเอกบังคับและรายวิชาเอกเลือก มีความเหมาะสม และมีรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางนันทนาการ

ตอนที่ 3 แบบประเมินความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 80 และเพศหญิง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 มีอายุในช่วงระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 51-55 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20 และอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 อยู่ในตำแหน่งหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มสาระ และผู้อำนวยการ โดยมาสำเร็จการศึกษาระดับที่สูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 96 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานบริหารองค์กร ระหว่าง 6-10 ปีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ระหว่าง 11-15 ปีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56 และระหว่าง 16-20 ปีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4

ระดับความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ใช้งานบัณฑิตที่มีต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ลำดับ ที่	ประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ	ค่า เฉลี่ย	ความหมาย
1	สามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับนันทนาการให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน	3.67	มากที่สุด
2	มีความเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ	3.60	มากที่สุด
3	มีความสามารถในการเขียนโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	3.47	มาก
4	มีความสามารถในการออกแบบโปรแกรมนันทนาการ	3.67	มากที่สุด
5	มีความสามารถในการจัดกิจกรรมให้กับหน่วยงาน	3.60	มากที่สุด
6	มีความสามารถในการประเมินโครงการ	3.73	มากที่สุด
7	รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการทำงานด้านนันทนาการอย่างคุ้มค่า	3.80	มากที่สุด
8	มีความสามารถในการบริหารจัดการเวลาในการพัฒนางานนันทนาการเชิงวิจัย	3.73	มากที่สุด
9	มีหลักการประเมินการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ	3.53	มากที่สุด
10	มีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ	3.80	มากที่สุด
11	มีความสามารถในการตัดสินใจในงานที่เกี่ยวข้องด้วยเหตุผล	3.73	มากที่สุด
12	หมั่นเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงานจากผู้อื่นเพื่อพัฒนาตนเองและความก้าวหน้า ของงาน	3.47	มาก
13	มีทักษะในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	3.53	มากที่สุด
14	มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้บริหาร ผู้ร่วมงาน และลูกค้า/ผู้ใช้บริการ	3.80	มากที่สุด
15	มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น (ด้วยคำพูด)	3.73	มากที่สุด
16	มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.33	มาก
17	รับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นเสมอ	3.80	มากที่สุด
18	ยอมรับการประเมินเพื่อพัฒนาตนเองในการทำงาน	3.73	มากที่สุด
19	มีความสามารถในการทำงานวิจัยที่ใช้ในการพัฒนาองค์กร/หน่วยงาน	3.53	มากที่สุด
20	มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล (สถิติ)	3.60	มากที่สุด
21	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการทำงาน	3.73	มากที่สุด
22	มีความสามารถในการจัดฝึกอบรมนันทนาการ (วิทยากร)	3.47	มาก
23	มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	3.53	มากที่สุด
24	การปฏิบัติงานเป็นที่พึงพอใจของลูกค้า/ผู้ใช้บริการ	3.60	มากที่สุด
25	สามารถทำงานได้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กร/หน่วยงาน	3.73	มากที่สุด
26	อุทิศตนในการทำงานให้กับองค์กร/หน่วยงาน	3.40	มาก
27	มีสัมมาคารวะต่อผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน	3.53	มากที่สุด
28	ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมและจริยธรรม	3.73	มากที่สุด
29	มีความกระตือรือร้นในการเข้ารับการฝึกอบรมในองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ	3.80	มากที่สุด
	รวม	3.62	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ใช้งานบัณฑิตมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นส่วนใหญ่ และมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) ในข้อ มีความสามารถในการเขียนโครงการต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ในข้อมีความสามารถในการจัดฝึกอบรมนันทนาการ (วิทยากร) รองลงมา คือในข้อการอุทิศตนในการทำงานให้กับองค์กร/หน่วยงาน ($\bar{X} = 3.40$) และมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.33$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. นิสิตที่กำลังศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อจำนวนหน่วยกิตในหลักสูตร และเห็นว่าทุกวิชาของหลักสูตรมีความเหมาะสม ผู้สอนมีความทุ่มเทกับการสอน ตั้งใจในการถ่ายทอดความรู้ และรูปแบบการสอน ควรมีเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับงานที่ได้มอบหมายให้นิสิตในแต่ละวิชาว่าเหมาะสมและเห็นด้วยกับงานในแต่ละรายวิชาในหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปรัชญา และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรปริญญาโท มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีอิสระ รวมทั้ง มีความสามารถในการสร้างสรรค์โรงความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ โดยในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนา งานและสังคม (Bureau of Higher Education Monitoring

and Evaluation, 2017) มีความคิดเห็นว่าการหลักสูตรมีการประเมินผลที่เหมาะสม และได้รับประโยชน์จากหลักสูตร อาทิ เช่น สามารถนำไปปฏิบัติหรือนำไปประยุกต์ได้จริง นิสิตมีความเข้าใจในเนื้อหาเกี่ยวกับนันทนาการมากขึ้น และทำให้นิสิตเป็นคนกล้าคิดมากขึ้น ตลอดจนได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในประเด็น สถานที่ฝึกงานควรมีความหลากหลาย และมองถึงการมีโอกาสดำเนินงานต่อของนิสิต และหลักสูตรควรเร่งรัดให้นิสิตเริ่มทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่มัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (2560-2564) (Office of the National Economics and Social Development Council, 2017) ที่มีหลักการสำคัญคือ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม และในแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (2560-2564) (Department of Physical Education Ministry of Tourism, 2017) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ การส่งเสริมประชาชนให้เห็นคุณค่าของการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจนเป็นวิถีชีวิต และยุทธศาสตร์ การพัฒนาการจัดการความรู้ นวัตกรรมนันทนาการ การเผยแพร่และการนำไปใช้อย่างแพร่หลาย

2. ผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ ได้ให้ความเห็นว่ามีความเหมาะสมในการจัดหลักสูตร เป็นแบบแผน ก แบบ ก (2) มีทั้งเข้าชั้นเรียน และทำวิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 41 หน่วยกิต และมีวิชาเอกบังคับไม่น้อยกว่า 29 หน่วยกิต รายวิชาเอกบังคับและรายวิชาเอกเลือก มีความเหมาะสม และมีรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางนันทนาการ ที่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้ต้องมีการจัดการเรียนการสอน แบบมีส่วนร่วมกับสถานประกอบการในภาคการผลิตหรือการบริการ โดยอาจจัดในรูปสหกิจศึกษา หรือการฝึกงานในสถานประกอบการ และเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (ต่อเนื่อง) ให้รับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตรงตามสาขาวิชาที่จะเข้าศึกษาเท่านั้น (Guidelines of the Ministry of education on the management of higher education curriculum standards, 2015)

3. ผู้ใช้งานบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบัณฑิตหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ โดยรวมในระดับมากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าคุณสมบัติที่พึงปรารถนาของผู้ใช้งานบัณฑิตนั้นจะต้องเป็นบุคลากรที่ดีและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มศักยภาพตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ IT (Office of the Higher Education Commission, 2015) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lehmongkol, Samahito, Butkatunyoo, Sawangchareon & Hirunchalothorn (2017) ที่ทำการศึกษาลักษณะคุณลักษณะบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาขาวิชาปฐมนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการจำเป็นต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาปฐมนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.97$) และงานวิจัยของ Yamsang (2017) ที่ทำการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ของมหาบัณฑิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการทบทวน

1. เนื่องจากนิสิตที่เข้าศึกษาในแต่ละปีการศึกษามีจำนวนน้อย ประมาณ 2-5 คน (เปิดรับภาคปกติปีละ 10 คน) ทำให้หลักสูตรมีจำนวนบัณฑิตไม่มาก และนิสิตบางคนไม่ได้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน บางคนประกอบธุรกิจส่วนตัว หรือทำธุรกิจของครอบครัว ทำให้ผลการประเมินจากผู้ใช้งานบัณฑิตมีจำนวนน้อย

2. ทางหลักสูตรได้มีสรุปทำเนียบบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไว้แล้ว แต่บัณฑิตบางคน เปลี่ยนที่อยู่ เปลี่ยนงาน ทำให้ทางหลักสูตรไม่สามารถติดต่อประสานงานกับบัณฑิตได้ จึงควรปรับปรุงทำเนียบบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาให้มีความทันสมัยมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับประสิทธิภาพของหลักสูตร ทางด้านนันทนาการหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง ที่เปิดสอนในแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยและนำมาพัฒนาให้หลักสูตรมีความเป็นทันสมัยมากขึ้น

References

- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). NJ: Prentice Hall, Inc.
- Bureau of Higher Education Monitoring and Evaluation, Office of the Higher Education Commission (2017). *The benchmark for higher education courses in 2558 and related benchmark*. Bangkok: Wongsawang Publishing & Printer Co., Ltd. (in Thai).
- Department of Physical Education Ministry of Tourism. (2017). *National Recreation Plan No. 3 (2560-2564 BC)*. Bangkok: Ideas Square Publishing, Inc. (in Thai).
- Ennis, C. D. (2004). *Physical Education Curriculum Development Workshop*. The Twin Tower Hotel, Bangkok, 24-27 August 2004.

- Galluzzo, G R. & Craig, J. R. (1990). Evaluation of Preservice Teacher Education Programs In W. R. Houston, M. Haberman, & J. Sikula (Eds.), *Handbook of Research on Teacher Education*.. NY: Macmillan.
- Guidelines of the Ministry of Education on the management of higher education curriculum standards (2558, 13 November). *The Government Gazette 132 (Special 295 D) 14*. (in Thai).
- Kejpridaburisot, B. (2004). *Social sciences research methodology*. (8th print). Bangkok: Chamchuri printing factory. (in Thai).
- Lehmongkol, P., Samahito, C., Butkatunyoo, O., Sawangchareon, P. & Hirunchalothorn, P. (2017). The Study of Master of Education Curriculum (Improved Version B.E. 2560), Early Childhood Education, Faculty of Education, Kasetsart University. *Kasetsart Educational Review*, 32 (2), 73-80. (in Thai).
- Lund, J & Tannehill, D. (2015). *Standards-Based Physical Education Curriculum Development*. MA: Jones & Bartlett Learning.
- Mitchell, S. A. & Walton-Fisette, (Eds.). (2016). *The Essentials of Teaching Physical Education: Curriculum, Instruction, and Assessment*. IL: Human Kinetics.
- Office of the Higher Education Commission. (2015). *Higher Education Quality Assurance Guide for students in 2014*. Nontaburi: Parbpim Printing. (in Thai).
- Office of the National Economics and Social Development Council. (2017). *National Economic and Social Development Plan No. 12 (AD 2560-2564)*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. (in Thai).
- Stufflebeam, D. L. (1982). Explorations in the Evaluation of Teacher Education. In S. M. Hord, T.V. Savage, & L. J. Bethel (Eds.), *Towards Usable Strategies for Teacher Education Program Evaluation*. TX: University of Texas R & D Center for Teacher Education.
- Yamsang, N. (2017). The evaluation of master of education in mathematics education faculty of education, ramkhamhaeng university. *VRU Research and Development Journal Humanities and Social Science*, 12 (1) 95-103. (in Thai).